

[Bauksgaard.]

kendetegner en ny situation i verdenspolitikken. Det eneste absolut ikke nye er begrundelsen for sprængningen. Det var selvfølgelig for at styrke verdensfreden. Indtil dato er der vist ikke sprængt nogen bombe uden den begrundelse.

Heller ingen kan være i tvivl om, at magtskiftet i Sovjetunionen er en begivenhed af absolut verdenspolitisk interesse. Om Khrustjov gik eller blev gået, er, om ikke af underordnet betydning, så dog af mindre betydning, idet lederskiftet i begge tilfælde vil kunne bruges som begrundelse eller i hvert fald som udgangspunkt for en ny kurs. Efter den anden verdenskrig har verdens usikkerhed som oftest været dikteret af usikkerhed i den kommunistiske verden. Vi må igen føle os usikre. Ingen i vest kender endnu den endelige kurs i øst, og ingen hverken i vest eller øst kender de nye ledesers evne til at fastholde en kurs.

Den tredje — og mon ikke englænderne selv vil tilgive mig denne bedømmelse — mindst afgørende begivenhed var det engelske valgresultat. Dette gælder dog kun ud fra den vide verdenspolitiske bedømmelse. Ud fra et snævrere vestligt og endnu snævrere vesteuropæisk syn kan de engelske valg vise sig at få meget stor betydning. Alene den usikkerhed, den meget ringe flertalsmargin i det engelske parlament giver, har skabt en ny situation, der ikke gør vesten mere manøvreedygtig.

For Danmark må disse tre begivenheder helt selvfølgelig også give anledning til nye overvejelser og stadig vagtsomhed over for den fremtidige udvikling. For os er der især to ting af interesse knyttet til det engelske valgresultat. Den nye premierminister har på forhånd vendt sig imod bestræbelserne inden for NATO for oprettelse af den såkaldte multilaterale atomstyrke, og hans regering betyder formentlig, at bestræbelserne for en forening af de to markedsområder i Vesteuropa vil have nogen tid foran sig, inden muligheder for en løsning kan skabes. Det sidste vil som alt i den europæiske markedssituation betyde større problemer for Danmark end for noget andet enkelt land. Vi må nu indstille os på i hvert fald et stykke tid frem at skulle fægte os igennem med vore betydeligste markeder placeret i hvert sit markedsområde. Selv

med mobilisering af den største optimisme er det ikke muligt at tro på, at dette kan forløbe uden økonomiske følger for os. Hvor store de økonomiske følger vil blive, afhænger dels af, om Kennedyrunden bringer resultat for landbrugsvarerne eller resultat i det hele taget, dels af den administrative linje, fællesmarkedet vil følge, dels af de linjer, England vil følge i forsøgene på at bedre på sine økonomiske forhold. Selv om man vel tør håbe på visse resultater af Kennedyrunden, er det allerede nu klart — og det har det da i øvrigt været, siden forhandlingerne begyndte — at omgående resultater opnår man ikke. USA skal have valg i næste måned, og af samtlige demokratiske lande er vel USA det, som har mindst handlekraft op til et valg. Derfor er man på denne side valget overhovedet ikke mobil i USA, og mobilitet er jo netop, hvad man har brug for i Kennedyrunden, fordi afstanden mellem fællesmarkedet og de øvrige deltagere er så stor, som den er. Nå, den amerikanske immobilitet kan man vel se en ende på.

Sværere er det at se, hvordan fællesmarkedet kan gøres mere handleedygtigt. Med en de Gaulle i spidsen for Frankrig repræsenterende al den nationalisme og selvhævdelse, som i generationer har været Europas tragedie, har det ikke lyse udsigter. Alle, der vil forstå, har for længst forstået, at for de Gaulle er fællesmarkedet et instrument for Frankrig og for hans franske politik, absolut ikke omvendt. I denne de Gaulles fortidige indstilling er der tilsyneladende intet, der forekommer ham fjernere end at skulle give nogen form for indrømmelser til USA og England, og uden indrømmelser fra fællesmarkedet kan der ikke opnås resultater af Kennedyrunden. Da uenigheden er størst på landbrugsfronten og de franske interesser her de største, er der en betydelig risiko for, at Danmark igen må se internationale forhandlinger føre til et resultat, der går uden om vort hovedproblem, landbrugsvarerne.

Selv om man ikke skal tage sorgerne på forskud, er den vurdering, jeg her har gjort, i lige så høj grad præget af realiteter, som den kan lyde pessimistisk. Jeg tror derfor, det er nødvendigt, at vi herhjemme virkelig nøgternt drøfter vor handelspolitiske situation, og at vi vurderer også vore landbrugs-